

INNOVATOR til POMMES FRITES på ØSTLANDET

0. Dyrkingsmål.

Innovator til pommes frites bør inneholde en stor andel knoller over 60 mm. Stivelseinnholdet skal være høyere enn 14 %, med et optimum på 17-18 %.

1. Settepotetoppformering.

Setteavstanden i oppformeringa må være kort, 20 cm, for å gi mye settepoteter.

Settepotetstørrelsen skal være jevn både i oppformeringa og i dyrkingsåret, maks.10 mm variasjon.

Settepotetene må derfor fraksjoneres også for eget bruk.

For å beregne settepotetmengde veies minst 100 stk settepoteter. Middelvekta av disse (gram) divideres på radavstand(m) x setteavstand(m). Eksempel: 60 gr / (0,80m x 0,25m) = 300 kg/daa.

2. Forbehandling av settepotetene.

Innovator spirer normalt, men kan likevel lysgros med fordel.

Normal veiledning er lagring av settepotetene ved ca. 4 °C fram til 4 uker før setting. Deretter lysgros de ved 12 °C de siste 4 ukene før setting. Høy luftfuktighet, men potetene skal aldri bli fuktige. Lys: 50-100 lux innendørs (tilsvarende godt leselys).

Lysgroing kan også foregå utendørs i sekker. I den første perioden kan sekkene stå innendørs i ca. 12 °C.

Lys innendørs fra starten er gunstig, men ikke nødvendig hvis andre varmekilder finnes. Innelys er ikke nok til å stoppe lengdeveksten på groene. Når groene er ca. 5 mm må potetene ut i sollyset der de står i plasttelt eller kjøres inn om natta.

Oppvarming før setting er også aktuelt, men gir mindre effekt enn lysgroing, og gir lange, tynne groer ved utsatt settetid.

3. Vekstskifte

Det skal ikke være dyrket poteter på skiftet de siste 2 åra. Helst bør det være 3 år uten potet. Korsblomstra vekster kan også være uheldig pga. storknollet råtesopp.

Innovator er sterk mot rustflekker som skyldes jordboende virus.

Innovator er resistent mot hvit potetecystenematode - PCN - Pa_{2,3} (Pallida)

4. Jordarbeiding.

Grundig steinfjerning/steinstrenglegging er nødvendig for å få løs jord fri for stein og klump større enn 30 mm ned til minst 20 cm jorddybde. Jord uten stein må harves tilsvarende dypt.

5. Gjødsling.

Innovator er svaktvoksende og må få nok næring tidlig. I tillegg er det viktig å holde planta i gang.

Basert på nye forsøk er forslaget å gi 15 kg N/daa. Ei fordeling 70/30 ved setting/delgjødsling er et bra utgangspunkt.

Grunngjødsling med om lag 85 kg YaraMila Fullgjødsel 12-4-18 mikro gir en god start. Delgjødsling med 15 kg 12-4-18 like etter spiring og 15 kg YaraLiva NITRABOR litt lengre ut i vekstsesongen.

Dersom det blir store utfordringer med mye nedbør i første del av vekstsesongen, kan det bli nødvendig med ekstra tilleggsgjødsling.

Startgjødsling er aktuelt – særlig ved lågt fosforinnhold i jorda, og kan gi større antall knoller.

Bladgjødsling med magnesium er viktig for å holde planta i gang. To runder sammen med 1. og 3. tørråtesprøyting er ei god løsning. Bruk 200 ml YaraVita Magtrac pr. gang eller et tilsvarende produkt.

6. Radavstand

Radavstanden bør være 80 cm. Sporvidden på traktorene og radavstanden må være nøyaktig tilpasset hverandre. Sprøyta bombredde må også harmonere med radavstanden. Bruk smale dekk på traktorer som skal brukes i potetåkeren.

Det er gunstig med "parfårer" der traktorhjula går i breie tomfårer. Radavstanden skal være 85 cm der hjula går og 75 cm midt under traktoren når gjennomsnittsavstanden er 80 cm og traktorens sporvidde 160 cm.

7. Setteavstand

Setteavstanden bør være ca 30 cm uansett settepotetstørrelse. (Innovator ansetter svært få knoller.) Med 60 grams knoller og 80 cm radavstand blir dette 250 kg settepoteter pr. daa, og med 95 grams blir det 396 kg pr. daa. (se formel under pkt. 1 Settepotetoppformering).

8. Setting.

Innovator settes når temperaturen i jorda er stabil midt på dagen, ca. 8 °C i 8 cm dybde. Dette gjelder også lysgrodde poteter. Kald jord forsterker angrep av stengelråte og svartskurv.

Settepotetene bør beises mot svartskurv.

Innovator kan lett bli grønn. Den bør derfor settes litt djupt, ca. 5 cm under utjevnet "flatt land" med ca. 8 cm jorddekning.

Innovator er middels sterk mot flatskurv. Radene kan pakkes godt ved eller etter setting.

9. Vanning.

Start vanninga tidlig – allerede i juni. Potetplanta trenger i gjennomsnitt 3-4 mm vann pr. døgn fra 2 uker etter oppspiring. Flatskurv, vekstsprekker, kolv og andre indre defekter dannes allerede i knolldanningsfasen. Ujevn fuktighetstilgang kan også gi utsatt modning, nedsatt stivelseinnhold og dårlig pottes frites-farge.

10. Hypping.

Det er viktig å hyppe grundig etter oppspiring, på 15-25cm rishøyde før plantene skades av kjøringa. *Det er gunstig å lage høge og breie rader med plass til stor avling, slik at knollene ikke blir liggende i jordoverflata og blir grønne.* Jorddekningen bør være 12-15 cm. **Det vil ofte være nødvendig å hyppe Innovator 2 ganger.**

11. Plantevern.

Ugraset bekjempes mekanisk og/eller med kjemiske midler. Sikader bekjempes med sprøyting i juni. Tørråte må bekjempes. *Innovator er middels sterk mot tørråte på knollene, middels svak på riset. Innovator er også svak mot tørrflekksjuke og bør behandles.* Følg lokal veiledningstjeneste.

12. Vekstavslutning.

Innovator har lavt, lyst ris, og vil normalt vise modningstegn i månedskiftet august-september. Veksten bør avsluttes med risdreping 1-2 uker før høsting.

Hvis tørråte i åkeren (eller i området) må riset drepes (Reglone) ca. 10 dager før opptak. Alt bladverk skal drepes, om nødvendig med 2 gangers kjemisk behandling eller mekanisk + kjemisk.

13. Høsting.

Potetene bør være modne ved opptak, og ha minimum 14 % stivelse. Jordtemperaturen bør være minst 8 °C ved høsting.

Potetene tørkes raskest mulig opp, gjerne utendørs et par timer hvis været er gunstig uten sterk sol. Heving av potettemperaturen **før** innkjøring på lager er gunstig, men må ikke skje etter at potetene er i hus.

14. Lagring.

Først forlagring ved samme temperatur eller litt lavere enn knolltemperaturen ved innlagring. Lufta skal ha høgt fuktighetsinnhold, men potetene skal ikke bli fuktige (våte).

Deretter senkes temperaturen gradvis ned mot 6 °C midt i desember.

Poteter skal ikke lagres ved lågere temperatur enn det som er nødvendig for å hindre groing og utvikling av råte. ***Innovator har god lagringsevne, og lys pommes frites-farge.***

© Copyright HOFF 2019